

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőikSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
reklamációkBecsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhelyi

Árpád-utca 3.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

Vajda

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Terjesszük a bibliát.

Micsoda nagy ünnepélyre készül az egész evangéliumi keresztyénség?

Kinek az üdvözlésére sietnek az összes evangéliumi keresztyén egyházak s egyletek, mint a hogy a gyermekek és unokák a tiszteletreméltó ős, öreg apa üdvözlésére mindenfelől sereglenek?

Ki ez a tiszteletreméltó aggastyán? És micsoda nagy napja közelg?

A britt és külföldi bibliaterjesztő társaság ünnepi a jövő év elején fenállásának százéves évfordulóját. Az előkelő, hatalmas anglikán egyháztól kezdve a legszegényebb és legfiatalabb ázsiai és afrikai missiói egyházig mindenfelé tartják az összejöveteleket s írják a lelkesítő cikkekkel, hogy az ünnepély méltó legyen az ügyszó! Anglia miniszterelnöke hatalmas beszédben szólította fel az egész angolul beszélő világot, hogy a britt bibliatársaság jubileumjévére három millió forintot gyűjtsenek össze. És össze is fogják gyűjteni, hogy a munka annál erélyesebben menjen előre s kitűnjék, hogy a britt bibliaterjesztő társaság bár száz esztendő, de ereiben ifju vér foly s még soká akar munkálkodni. Hiszen egy intézmény, ha isteni erő van benne, tovább élhet, mint az egyén. És a britt (mert ez az igazi czime, mely nemcsak az angol, hanem más angolul beszélő nemzeteket is magában foglal) bibliaterjesztő társaságban isteni erő van, mert isteni könyvet terjeszt vagy ahogy Balfour miniszterelnök mondta, *a biblia ma is az isteni kijelentés okmánya.* Pedig Balfour Arthur nemcsak Nagy-Britannia miniszterelnöke, hanem egyik legkiválóbb tudósa is.

Hát mi magyarok? Mi ne tegyünk semmit?

Bizonyára nekünk is kell tennünk valamit! Nekünk is meg kell mozdulnunk s minél később s minél lassabban mozdulunk, annál nagyszerűbben kell nyilvánulnia a magyar protestáns lelkesedésnek.

A magyar biblia terjesztésnek három nevezetes tényezője van. Egyik az, hogy magyar elme a tudomány s az élő hit erejével a bibliát a mai magyar nyelven értelmezze. A másik az, hogy a bibliát magyar pénzen nyomassuk. A harmadik pedig az, hogy magyar ember, azzal a hittel és szeretettel vigye el a lelkekhez a bibliát, hogy ezeket a Krisztusnak megnyerje.

A magyar bibliaterjesztés mind a három tényezője meg van abban a munkában, amelyet a Bethánia-egylet kezdeményezett.

A Bethánia-egylet alelnöke hosszas tanulmányozás s az élő, meleg hit erejével behatolván a Szent Írás szépségeibe s igazságaiba, a Márk evangéliumát erőteljes és zamatos nyelvre lefordította.

A Bethánia-egylet ezt a szép művet ki nyomatta.

És végül beállított egy egyszerű, de buzgó embert, aki tudja, hogy a Krisztus kegyelme boldoggá tehet, hogy mint colporteur minél több lélekkel ne csak megvétesse, de meg is kedveltesse a Szent Írást.

Vigyünk előbbre a munkát! Mutassuk meg hálánkat az Isten s a britt bibliaterjesztő társaság iránt. A Bethánia-egylet üdvözölni fogja a jövő év elején a bibliaterjesztő társaságot s egyuttal közölni fogja vele, hogy kik és mennyit adakoztak a Bethánia-egylet bibliaterjesztési munkájára, s így arra, hogy a magyar bibliaterjesztés egész erővel meginduljon.

Járuljon mindenki hozzá a Bethánia-egylet által biblia és vallásos iratterjesztési munkák támogatásához és küldje adományát alólirotthoz (Budapest, Városmajor-u. 48. sz.) Kis adományokat is szívesen fogadunk, de örömmel vennők, ha a magyarok közt is lennének, akik ily tisztán szellemi evangéliumi munkára is mernének nagyobb adományokat adni. Hiszen templomépítésre, orgonaépítésre s arany vagy ezüst kehelyre sokan százakat sőt ezreket adnak. Mily szép alkalom lenne most, hogy a lelkek közvetlen építésére adakoznának. Ez az Istennek tetsző munka lenne, és legyen mindenki meggyőződve, hogy ha a bibliaterjesztés egész erővel megindul, nagyban hozzájárul az önkéntes munkásság erősítéséhez, a miből nemcsak az következik, hogy az egyházak az igazi erőforráshoz jutnak el, hanem az is, hogy a nemzeti és társadalmi élet a tespedést elhagyva, megbecsülhetetlen erőket vesz magába.

Együttal ajánljuk, hogy a már megjelent Márk evangéliumból kiki rendeljen 10—20—50 példányt (egy pld. ára szép nyomásban 20 fill.) Szébb és alkalmasabb karácsonyi ajándékot nem adhat szeretteinek.

Kérem együttal, hogy e cikket mindazok a szerkesztők kiadni szíveskedjenek, akik a bibliaterjesztés ügyét előbbre vinni óhajtják. Szabó Aladár

Az üdvösség útja.

II.

(Folyt. 2.)

Miután a gondolkozó, mélyebben érző lelkek

TÁRCZA.

A megigazulás útja.

Nem is olyan régen történt az, hogy a sárosfalvi jóhirű kálvinisták közül többen felhagyva atyáik szép vallásával, valami furcsa vallás kövételére adták vala fejüket. Sok szó esett akkor közel és távolban ez új hitvallásról. A hitben erősebbeknek nem igen látszott, hogy ezek a »futkározó hamis atyafiak,« — kik legujjában »baptista« néven váltak ismeretessé, — hitbéli felfogás tekintetében túl szeretnének járni még a nagy Kálvin János eszén is. Megbotránkozással beszéltek arról, hogy ezek mily könnyelműen kiszakítják magukat abból az egyházi társaságból, melyben kora gyermekségük óta nevedtek és megvetve a lelki pásztori gondozást, mind megannyi »tanító mesternek« csapnak föl. Holott megmondotta vala elég világosan Kálvin János: »A mi érzékiségünk, restségünk és szellemünk gyengesége miatt szükségünk van külső eszközökre s támaszokra, hogy általuk az üdvözítő hit felébresztessék s neveltsék bennünk; valamint az evangélium prédikálását is nem lehet elhanyagolni s rendezetlenül hagyni. Mindkét körülményre való tekintetből az egyházat állította fel az Úr s erre bizta azon kincseket, melyet nekünk szent ígében s a sacramentumokban hagyott. Az egyház a hiveknek

sovárogtak; ama jobb igazságosság, melyre vágytak: az idők teljességében elérkezett a nazárethi prófétában, *Jézus Krisztusban*. A zsidó és pogány vallásokkal szemben, a keresztyénség egy egészen új és eddig nem ismert világ és élet nézetet lépett fel. Az eddig hirdetett vallások fogalmak istenről, emberről, a kettőnek egymáshoz való viszonyáról, az üdvösségről: egészen megváltoztak. Más szemmel néztek az égre és más érülettel jártak a földön. Új ég és új föld lett. Az ég nem a villámszóró, bosszuálló Istennek székhelye többé, hanem azoknak helyét az emberiség gondviselő *édes Atyja* foglalta el, aki éppen azért bocsátja alá megszületett fiát: az Úr Jézust, hogy fölkeresse és megtartsa azt, ami elveszett vala; *mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyetlenegy fiát adá, hogy minden, valaki hiszen benne, el ne vesszen, hanem örökéletet vegyen.* (Ján. III. 16.)

A keresztyénségben Isten és ember többé nem úgy állanak egymással szemben, mint ellenségek, kiket nagy távolság választ el egymástól, hanem úgy, mint a földi apa áll gyermekével szemben, kiket egymáshoz a legerősebb kötelék, a szeretet kapcsol. Igen, mert a keresztyén vallás egyetlen nagy törvénye: a szeretet törvénye. — *Mester* — kérdé egy törvénytudó, — melyik a nagy parancsolat a törvényben? — Jézus pedig mondá neki: *Szeressed a te Uradat, Istenedet; teljes szivedből, teljes lelkedből.* Ez az első és nagy parancs. A második pedig hasonlatos ehez: *Szeressed felebarátodat, mint te magadat* (Máth. XXII. 35—39).

Ha a szakadás Isten és ember között, be is

anya, kiket ez nemcsak egytűvé gyűjt és táplál, de vezérel és őriz is. Az egyház részeltet folyvást mindeneket különbség nélkül a reá bízott adományokban és aki az egyháztól elszakad, az elszakítja magát ezen adományoktól is, de elszakad az Urától is, ki ígérete szerint nem az egyesekkel, hanem a gyülekezettel van közösségben, ezzel van mintegy házassági kötelékek által egytűvé kapcsolva.◀

Mind hasztalan méltatlankodtak azonban a hitben erősek, mert itt-ott akadtak hitben erőtelnek, kik bizonyos nagyra becsüléssel viseltettek a hitujítók szokatlan törekvése iránt. Kövesfalvi Bere Mária ezek közé tartozott. Neki csak hordta haza a hirt Kengyeles Samuné, hogy a sárosfalvi baptistáknak milyen jól van dolguk. Elszakadtak az egyháztól, mert ők megtudnak már élni pap, tanító, templom és iskola nélkül is. Rendkívül kegyes emberek, éjjel is mindig imádkoznak és énekelnek s milyen szép énekeket, csupa gyönyörűség hallgatni. A baptisták a nagy bűnösöket mind megjavítják és akit társaságukba fogadnak, annak ott oly könnyű dolog megtalálni a megigazulásnak útját.

»Megigazulásnak útja...« ez a két szó fülében csengett Bere Máriának szüntelen. Ugy szerette volna ő arra már egyszer rálépni. De hát miért ne is keresné azt ama kegyes emberek társaságában, ha valóban ott feltalálható? . . . — Néném, ki már hívó, — tépelődött magában Má-

áll néha, mert be kell állani, hiszen az Isten szent, igaz, tökéletes; az ember pedig gyarló és bűnös: mindazonáltal az összekötő kapocs, soha sem szakad ketté. Az isteni szeretet, mint kegyelem, mint bűnbocsánat, éppen akkor nyilatkozik meg a legerőteljesebben. Csakhogy az útja egészen más, minőt a zsidó és pogány vallásokban láttunk. Amott az áldozatok, a testnek megsanyargatása, a böjt, egyszerűen külső szertartások végrehajtása a fődolog: itt pedig, *Isten irgalmaságát kíván és nem áldozatot.* (Máth. IX. 13.) Vagyis, a bűnbocsánat fejében tisztá szívet, aláztos lelket, szeretetet kíván tőlünk. Ezért tanítja Jézus: *Boldogok, akiknek szívök tiszta, mert ők az Istent meglátják.* (Máth. V. 3.)

Tagadhatatlan, hogy a mi részünkről áldozat ez is. Feláldozása a bűnnek, a haragnak, a bosszúságnak és minden emberi bűnös indulatoknak. De, mégsem ez az igazi áldozat, hanem az, melyet az Isten fia, kibén álnokság és bűn nem találaték, mi érettünk végrehajtott. *Ki az Isten rendelt egészlelő áldozatul, az ő vérében való hit által, az előbbeni bűnöknek megbocsátására.* (Rom. III. 25.) *Jézusban vagyoni a mi váltságunk az ő vétké által, t. i. bűneinknek bocsánatjuk.* (Eféz I. 7.) Ezt a bűnbocsánatot pedig Isten a megtért, a megigazult embernek *ingyen a maga kegyelméből* adja. Mit az apostol így fejez ki: *»Megigazulunk pedig ingyen, Isten kegyelméből, a Jézus Krisztusban lett váltság által.«* (Rom. III. 24.)

A keresztyén vallásban tehát az *üdv*, a *bűnbocsánat* egyedül Istennél van. Elnyeréséhez nem kívántatik egyéb, mint a Jézus Krisztusban vetett

élő hit. A reformátorok is ezt hangsúlyozzák, midőn azt tanítják, hogy *egyedül a hit üdvözít.* Mivel pedig ennek a hitnek egyéni hitnek, az én hitemnek, a te hitednek, szóval, a megtérő bűnös hitének kell lenni: önként következik ebből, hogy itt földi közbenjáróra nincs semmi szükség. Mert, ha az én lelkem meg nem tér, át nem alakul, ha a Krisztus Megváltó érdemébe vetett hit fel nem ébred benne: nincs meg a képesség, mely az isteni kegyelmet elfogadja. Ezért mondjuk ismét: *»Egy a közbenjáró Isten és emberek között: a Jézus Krisztus, ki adta önmagát váltságul minden emberekért.«* (I. Tim. II. 5.) *»Ilyen főpap illet vala minket: szent, ártatlan, szeplő nélküli való, a bűnösöktől elválasztott; kinek ne lenne szükséges minden nap, mint ama főpapoknak, először a maguk bűneiért áldozni, annak utána a község bűneiért: mert azt egyszer megcselekedte, mikor magát megáldozta.«* (Zsid. VII. 25.)

Ebből az is következik, hogy az istenfélő, a Krisztus parancsait hiven megtartó keresztyén embernek *nincs szüksége papra* abból a szempontból, hogy az üdvöt közvetítse, kieszközölje. Péter apostol azt mondja: *»Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nép vagytok, kiket Isten a maga sajátjának tart, hogy annak hatalmas dolgait hirdessétek, aki titeket a sötétségből a világosságra hívott.«* (I. Pét. II. 9.) Az egyetemes papság gondolata azt az igazságot fejezi ki, hogy az ember lelkileg szabad, hitében független, nincs alávetve semmi emberi hatalomnak, semmi külső körülménynek, hanem *saját maga*, a szentlélek erejével, megszerezheti az üdvösséget.

ria, — hányszor kérdezte is: *»miért nem tartasz velünk?«* No, miféle nagy hiba volna részemről az, ha hozzájuk csatlakoznám? Ugy is lesz.«

Bere Mária nem az az asszony volt, ki feltett szándékát végre ne tudta volna hajtani. Egy szép téli estén átrándult Sárosfalvára. Szorongó szívvel közeledett ama ház felé, melyben a bap-tisták épp áhitatoskodásra valának egybegyűlve. Illő kopogtatás után belépett s hangos köszöntésére egy néhány ismerős részéről gyöngéd fejbö-lintás volt a felelet, de hát ez nem lepte őt meg, mert átlátta, hogy a bentlevők figyelmét egészen lekötötte egy ismeretlen és más vidéki öltözetű férfi, ki a kinyitott Bibliából valamit nagyban magyarázgat.

— Hozta Isten asszonyom, úgy látom új vendég és bizonyosan jobb meggyőződése vezérelte ide, e szavakkal fordult csakhamar feléje az idegen ember.

— Vajjon kicsoda ez? gondolta Mária. De nem kellett sokáig törje fejét, mert emelkedett hangon jelentette ki az ismeretlen: *»Ugy látom nem ismer, én vagyok a hívők vezére. Ezelőtt egy pár órával érkeztem; körutamból betértem ide, hogy testvéreimet a hitben erősítssem, s lehessenek vigasztalásokra, kikről nagy szomorúsággal hallom, mennyi szorongattatásoknak vannak kitéve a »nem hívők részéről.«*

— Akkor éppen jókor járok. Az a kívánsá-

gom, engedelmet kérek bátorságomért, — hogy fogadjanak be társaságukba, hiszen olyan régen vágyódom ily szent emberek közé, kik nem káromkodnak, nem dohányoznak, nem részegeskednek és nem is pereskednek mindig, mint az én emberem is a többek között.

— Kivánsága szerint cselekedhetünk jó asszony, de mondja csak, maga élt-e eddig Istennek? Mi itt mindnyájan, kik együvé tartozunk, nagyon kegyes életet élünk.

Bere Mária csodálkozva szegezte szeméit az idegenre. Ugyan miért kérdez ez tőle ilyeneket? miért vallatja? avagy itt mindjárt a gyóntatáson kezdik? A mi őt illeti, bizony ő nem igen élt eddig Istennek és az ő szent fiának sem volt eddig jó követője. Nem őt imádták csak ki *»Lélek és Igazság«*, hanem szerette szerfelett és bálványozta a világot, melyben sok a hiábavalóság, sok a tiltott gyönyörűség, mik után gondatlanul kapkodott. Az is nyilvánvaló róla, hogy kísértetből kísértetbe esve, sokszor legyőzött és vétkezett.

— Ah, mit szólnak én az erőtelen, a bűnnel terhelt lelkű asszony, hiszen itt mindenki az én feleletemre kíváncsi! . . . Csak nem mondhatom az igazat?! Nem! ez idegen ember előtt legalább láttassam többnek annál, a mi vagyok.

— Igen kérem, én eddig is Istennek éltem, ha pedig testvéreimnek elfogadnak, még jobban fogom félni őt, ki . . .

Ez a felfogás azonban nem teszi feleslegessé sem a papságot, sem az egyházat. Mindkettő a szentíráson alapszik, s mint ilyen isteni intézmény. Csak hogy a célja, a rendeltetése felől kell tisztába jönnünk. Ugy a papságra, mint az egyházra nézve két ellentétes nézet áll egymással szemben. Egyik a *protestáns*, másik a *katholikus*. Nem lesz érdektelen a két felfogást történeti alapon egymással szembe állítani.

(Folyt. köv.)

Apáthy Istvánhoz.*

— Irta: *Baldzs József.* —

Ki azt mondád, hogy nem áldoznál föl
Hajdudorogról egyetlen magyart,
Tiz talljánért sem, bár köztük volna,
Kit pápaszék fénye övezve tart,
Légy üdvözölve, szívben, lélekben,
Hazámnak nagy, te dicső térfia!
Hol így érez a római magyart,
A honnak ott föl kell virulnia.

A tudományok fényes csarnokának
Te vagy egyik vezérlő szelleme;
Vajha az ott hallgatók szívébe
A te lelked tüze költözne be!
Jövő reményünk ott, ha ily lélek
Lángja lengi körül és élteti,

* Szerző e verset Apáthy Istvánnak Kolozsvárt, 1903. nov. 22-én tartott hazafias beszéde alkalmából írta. Szerk.

— Ez asszony nem beszél igazat, — szolt hirtelen közbe Kerekes Péter baptista. Soha sem éit ez Istennek, én mondom. Ismerem és tudom az ő cselekedeteit. Olyan asszony, kit mi sem javíthatunk meg. Annak okáért bátor vagyok indítványozni, hogy ne fogadjuk magunk közé.

— Helyes beszéd! — zugták a többiek. Ne vegyük be. Járjon békével azon az uton, melyiken jött, hisz ha így áll a dolga, akkor még minket is elront, kiket az »Ur őriz.«

Több se kellett Bere Máriának. Hirtelen sarkon fordult és haragos tekintetet vetve a könnyen itélkezőkre, kilépett a házból. Az ablak alatt megállt egy pillanatra és úgy hallgatta, hogy azok a jámbor erkölcsűek miként nevetnek jó nagyokat megszegyenülésén.

— El innen gyorsan, nem itt van számomra a megigazulás utja! . . . Te pedig Kengyeles Samuné csak kerülj szemem elé, majd megmagyarázom, kik és mik ezek a sokat dicsért szent emberek.

Kinzó fájdalommal menekült megszegyenülésének örökre emlékezes helyéről. Feje fölött a csillagok oly szépen ragyogtak, mintha annak örök jóságát és irgalmasságát mutogatták volna, kit eddig sem a hivek gyülekezetében, sem otthon ajtóit bezárva nem imádott, és a ki előtt talán soha sem jelent meg őszinte, bünbánó lélekkel. Fültekintvén ezekre valami kimondhatatlan meleg érzés töltötte el egész valóját. — Önkéntelen összekulcsolódtak kezei és csodák csodája, imádkozni kezdett.

Nézzünk elé, bár rémes időknél,
Hazánk' és népünk' nem kell félteni.

Nehéz idők közelgenek ma is,
Magyar magyarral titkon szembe száll;
A trón körül az ármány sötétlik,
Hogy elhajoljon tőlünk a király;
Pedig a trónhoz ma is hü e nép
És hü marad, ha ég s föld rengene,
Királyát el nem hagyja hűtelen,
Mig egy magyart hord e föld kebele.

Sötét mezében, hidra-fejével,
Közöttünk jár a poklok szelleme,
Hogy nemzetünk honért égő szívét
Létet ölü méreggel oltsa be . . .
Te látva ezt, nemes harag tüzén,
Hiteden is győztes lett a magyar:
Vissza! — mondád Róma seregének —
Honáruló, ki itt viszályt akar! . . .

Évek óta foly már az akna-harcz,
Csábos szavak röpkedtek szerte-szét;
Már-már vakság hályaga vont a bé
A magyarnak sasként látó szemét . . .
Te látva ezt, a legnagyobb magyar
Gyújtó szavára tette ébredél
És zászlóját kibontád, mely alatt
E nemzet itt biztos jövőt remél.

A lég mi fojtó, tikkasztó vala,
Már mindenki csak robbanásra várt;
Nagy csüggedés szállt reánk sötétén,
Reménység sem vetett annak határt;

Nagy Isten! irgalmazz nekem. Te nem voltál soha sem oly kegyetlen hozzám, mint ezek az emberek, kik engemet itélvén, maguk is ítélet alá eshetnek. Oh mond, Uram, kicsoda közöttük bűn nélkül való?! Te eltűrted eddig az én bűnös életemet, mivel vártad szüntelen megtérésemet. Ime, mátol fogva átadom néked megátalkodott szívemet és igyekszem lehető tisztaságban járnai előtted. Tekints, Uram Isten, hozzád esengő gyermekedre, végy kegyelmességed karjaira és őrizd meg a további kísértetektől. Ámen.

— »Hozzám tértél, én is hát hozzád térek. Ne félj; elég néked az én kegyelmem,« hangzott a szívből jött buzgó imádságra válaszképpen a magas egekből.

Bere Mária haza ért. Békességgel feküdt le ágyába, békességgel kelt föl. A legközelebbi vasárnap az Urnak házában egy látogatóval több volt, amin nagyón csodálkozott legfőképpen Kengyeles Samuné. Sokáig el-el nézte Bere Máriát, hogy ott a hátsó sorban miként figyeli a hirdetett igének minden szavát. Könnyekkel meg-meg telt szemeiből mintha azt olvasta volna ki, hogy ez az asszony most már valóban igyekszik Istennek élni, Jézust követni és a mindeneket megvilágosító, megigazító és megtisztelő szentlélek támogatásával megtalálандja a megigazulásnak útját is, — a baptisták nélkül.

Mester János.

Tanácsstalan nemzeted jövője
Lelked világát lánggá növelé
És ezt lobogtatád meg, hogy hevits
Előre törnünk szent célunk felé.

A zászlón írva van: a nemzet egy,
Nyelvében és szellemében magyar;
Magyar szóra, magyar szív hevével
Küzdjön honért és királyért a kar!
Nincs sziklagát, melyen e cél felé
Az együttes erő ne törne át,

Ha egygé lesz mind, mind, ki itt magyar,
Ki önzetlen szeret királyt s hazát!...

Előre hát, a nagy vezér után,
Elszánt erővel, rendületlenül;
Babér fakad hév csaták tűzéből,
Hol millió szív, mint egy, ugy lelkesül!
Csatára hát, elszánt, nagy csatára,
Előre mindig s meg ne álljatok,
Vigan lengő zászlótok nyomában,
Egünkön míg az uj nap nem ragyog!...

Isten igéje.

— Térjete meg! —

Keresztel vala János a pusztában és prédikálja vala a megtérésnek kereszttségét a bűnöknek bocsánatjokra. — (Márk. I. 4.)

Az adventi napok alatt, a puszták prédikátorának, Keresztelő Jánosnak szava hangzik szerteszét mindenfelé: *Térjete meg!* Keresztelő János ajkán nemcsak pusztá szöbeszéd volt a megtérés igéje, hanem valóság, melyet életével, cselekedeteivel igazolt be. Mert nemcsak annyiból állott, hogy szóruhát öltött magára és hogy zsidó szokás szerint böjtölt, hanem lelkét kiszakítva a bűnös világból, Isten törvénye szerinti új életet élt.

Érezte, tapasztalta ő is, hogy a világ szerinti élet semmi jóval, semmi haszonnal nem

jár, sőt testének, lelkének kárt okoz: teljes erővel igyekezett attól szabadulni. A pusztába vonult, hová nem hatolt el a könnyelmű életnek fertőző levegője. De, azt is érezte, hogy a zsidó vallás külső ceremóniái, testet, lelket lenyügöző szertartásai nem hozzák meg a kívánt lelki békét. Hogy ezt elnyerhesse, a belsőt, a lelket kellett megérinteni, mozgásba hozni. S mi hozhassa inkább mozgásba az emberi lelket, mint a bűnös világgal való szakítás; mint a lemondás, az önmehtagadás? Ezért vala az ő prédikálásának kiinduló pontja a *megtérés*.

Térjete meg! A keresztyén vallásnak, s az abban fölnyilott új életnek is a kezdete: a *megtérés*, folytatása: a *megigazulás* és koronája: a *bűnök bocsánata*. Mi ugyan megkeresztelkedtünk egyszer a bűnöknek bocsánatjára, de azért ne higyjük, hogy minden bűntől tiszták volnánk. Ha

A BUDAVÁRI HONVÉD-SZOBOR

nem szerethetjük. Térjete meg azért és a Jézus Krisztus által éljete új életet, hogy elnyerhessétek bűneitek bocsánatát.

azt mondjuk, hogy nincsen bűn mi bennünk, magunkat megcsaljuk és igazság mibennünk nincsen. Ha megvalljuk a mi bűneinket, hív és igaz az Isten, hogy megbocsássa nekünk a mi bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól. Ha pedig azt mondandjuk, hogy nem vétkezünk, hazugsággá tesszük ötet és az ő beszédének semmi helye nincsen bennünk. (I. Ján. I. 8—10.)

Bizony, nagy szeretet volt az, melylyel Isten szeretett minket, mikor a mi bűneink bocsánatára Szabadítót Megváltót küldött. Ha elgondolkozunk ezen az isteni nagy szereteten, lehetetlen hogy föl ne ébredjen a mi lelkünkben is az Isten szeretete és a Jézus szeretete. De, ezt meg kell előznie a megtérésnek. Mert, míg a bűnt szeretjük, addig sem az Istent, sem a Jézust

Hazai krónika.

— 1903. decz. 10. —

Országgyűlés. Meg van a béke! Ez az örömdetes hír repült szét Budapestről decz hó 5-én. Tiszának sikerült megegyezésre jutnia az ellenzékkel, s így az ország nemsokára kiszabadul az exlexből, s meglesznek a sorozások is. Hosszas tárgyalások előzték meg. Decz. 2-án gyűlésezett a Kossuth-párt. Akkor 27 tag a béke mellett, 27 ellene szavazott. Erre Thaly Kálmán vette kezébe a dolgot és kiegyenlítette az ellentéteket. Kossuth

indítványát megtoldották, kibővítették, a mit újból tárgyalnak és 45-en elfogadtak; a kisebbség meghajolt a többség előtt és kimondották, hogy leteszik a fegyvert, vagyis beszüntetik az obstrukciót, ha Tisza elfogadja a feltételeket.

S melyek ezek a feltételek? A választási törvény megváltoztatása; a Tisza programjában foglalt ígéretek beváltása; a párhuzamos ülések visszavonása és kimondása annak, hogy Magyarországon minden jognak, és így a védszervezetben is a vezérleti és vezényleti nyelvre vonatkozó jognak is forrása, a törvényhozásban kifejezésre jutó nemzeti akarat.

A párt ezen határozatát decz. 5-én *Kossuth* Ferencz adta elő a Házban. Aki egyébiránt hangsúlyozta azt is, hogy a küzdelmet nem adják föl, csak rendkívüli fegyvereket nem használnak. *Kossuth* beszédére rögtön felelt *Tisza* és kijelentte, hogy:

1. A délutáni ülések intézkedése a mai nappal hatályon kívül helyeztetik.

2. A választói reform mielőbb végre fog hajtani első sorban az adatgyűjtés céljaira közelebb értekezletet hív össze.

3. A kormány nevében kijelenti, hogy semmi kifogása az ellen, miszerint a felségjogok nemzeti forrását hangsúlyozó nyilatkozat alkalmas formában közzehatározattá emeltessék.

Az Ugron-párt nevében *Szederkényi* Nándor kijelenti, hogy ők tovább küzdenek a nemzeti jogokért. A néppárt részéről *Rakouszky* beszélt és azt mondta, hogy ők mindig elítélték az obstrukciót, de azért Tiszának nem szavaznak meg semmit. Sajnálja, hogy a függetlenségi párt leszerelt. Az ujoncz javaslatához *Udvary* Ferencz szólott hozzá. *Tóth* János a néppárt vádjára azt feleli, hogy ők nyíltan jártak el mindig, míg a néppárt nyíltan nem, de suttymomban obstruált. Végül még *Kaas* Ivor néppárti kapott össze *Just* Gyulával a politikai erkölcs fölött, minek a Házon kívül is folytatása volt. *Nov. 7-én* tovább folyt a vita a katonai javaslatok felett. *Lovászy* Márton mondott nagyobb beszédét ellene. Végül visszavonták a párhuzamos ülésekről szóló határozatot. *Tisza* kijelentette, hogy ez jövőre például nem szolgálhat.

A delegációk decz. 15-ére vannak összehívva. Ezen időre akarja *Tisza* letárgyaltatni az ujoncz-törvény javaslatot és elfogadtatni az ideiglenes felhatalmazást. Az a kérdés, hogy sikerül-e, miután az Ugron töredék tovább folytatja a harcot? Az a nézet, hogy 11 szál legény (ennyiből áll az Ugron-párt) nem képes feltartóztatni a Házat, hogy egy év múlva már valamit munkálkodjék is. De, ha mégis, megtörténnék és ebben az évben nem fogadnák el se az ujonczozási törvényt, se az indenmitást: akkor a honvédelmi miniszter a három utolsó évbéli tartalékosokat fogja jan. 1-re behívni, ami pedig sok családos embert venne el otthonától. Ez lenne az obstruáló Ugron és néppárt politikájának a legszomorubb gyümölcse.

A sorozás ez évben már aligha el is kez-

dődhetik. A hadügyminiszter úgy intézkedett, hogy esetleg decz. 28-tól jan. 30-ig; vagy ha ez nem sikerülne január 4-től febr. 6-ig legyen meg a sorozás.

Világkrónika.

Oroszország és Japán közötti háboru kitöréséről beszélnek az újságok. Oroszország kelet Ázsiában határos Japánnal. Az érdekek itt ütköztek össze a két ország között. Egyiknek se elég a magáé. E miatt beszélnek most háborúról a két fél részéről.

A spanyol kormány beadta lemondását, mert az ellenzéki pártok leszavazták. Azt akarta ugyanis a klerikális kormány, hogy a megszávozott költségvetést módosíthassa. Ebbe a többi pártok nem egyeztek bele. A szerencsétlen spanyol—amerikai háboru óta, igen nagy köztársasági szellem kapott lábra Spanyolországban.

A pestis. Kostantinápolyból azt jelentik, hogy Smirnában egy 18 éves ács pestisgyanus tünetek között megbetegedett és meghalt. Az egészségügyi tanács elhatározta, hogy a Smirnából induló hajókat a kiinduló helyén és a megérkezés helyén orvosilag megvizsgálják.

Németországban az elmúlt napokban voltak a képviselőválasztások. Ugy terveztek, hogy Vilmos császár trónbeszéddel nyitja meg a gyűlést. Azonban nem tehetette, mert az operáció után — úgy mondják — még nem nyerte vissza a hangját. A német nép nagyon nyugtalan, hogy nem tud bizonyosat a császárjáról. A császár beszédét a birodalmi kancellár olvasta fel. A béke biztosítását nagyon hangsúlyozza a beszéd.

Felhívás előfizetésre.

A »Vasárnap« új esztendővel a negyedik évfolyamába lép. Nehéz három esztendő az, melyet maga után hagy. A próbát, habár nagy küzdelmekkel is, kiállottuk. Istennek legyen érette hála! Kedves olvasóink kilartását, buzgóságát, a kik híven támogattak, nemcsak szóval akarjuk megköszönni, hanem azzal is, hogy karácsonyi számunkhoz gazdag és tartalmas mellékletet adunk.

A »Vasárnap« karácsoni számának mellékletét Egyházi értekezletünk vezető férfiai fogják írni. Egyháziak és világiak, akik eddig is előjártak és buzgólkodtak anyaszentegyházunk megerősítésén: ime, most a Vasárnapban szólnak hozzánk és buzdítanak.

A »Vasárnap« karácsonyi mellékletét minden rendes előfizetőnk megkapja, aki előfizetésével nincs hátrálékban. Kérjük tehát hátrálékos előfizetőinket, hogy a hátrálékban levő összeget karácsonig kiüldjék be.

A »Vasárnap« karácsoni mellékletét megküldjük azon újonnan belépő előfizetőinknek is, kik újévtől kezdve legalább egy félévre egy összegben beküldik előfizetéseiket.

A »Vasárnap« előfizetési ára: egész évre: 4 korona; félévre: 2 korona; negyedévre: 1 kor.

Előfizetési pénzek egy postautalványon — a melyre a név a lakhely és utolsó posta tisztán kiírandó — Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendő, Székelyudvarhely, Árpád-utczá 3. szám.

Egyházi élet.

A király adománya. A király a nagy-ilondai ev. ref. leányegyházközségnek temploma építésére 200 koronát adományozott magánpénztárából.

A tanév új beosztása. Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki a felsőbb leányiskolái miniszteri biztosoknak, valamint a királyi tanfelügyelőségeknek is, amely rendeletben a községi, az állami, az egyesületi és a magánjellegű felsőbb leányiskolák és polgári iskolák tanévet ezentúl két időszakra osztja be. Eszerint már az idén karácsonykor és husvétkor elmarad a bizonyítványosztás és ehelyett január 31-én adnak ki értesítőt a tanulók előhaladásáról. A tandíjzedés szintén a félévi beosztáshoz alkalmazkodik. Felkéri egyúttal a miniszter az összes egyházi főhatóságokat, hogy az egyöntetűség kedvéért, a főhatóságuk alá rendelt polgári és felsőbb leányiskolákban szintén a féléves beosztást vezessék be. Mi már hirt is adtunk egyházi főhatóságunk intézkedéséről, mely elemi iskoláinkba visszaállítja a féléves rendszert.

Pap beiktatás. Bedő Ödön volt bágyi s. lelkész vasárnap, f. hó 6-án foglalta el új állomását Csekefalván. Az igen szép és hatásos beiktató beszédet és imát az ifju lelkész barátja, Hegyi Péter homoródszentmártoni lelkész mondta. Ezután az új lelkész egy igen ügyesen kidolgozott és igazi szónoki hévvel előadott beszédben adta elő az ő küldetése célját és lelkipásztori hivatásának fontosságát. Templomozás végeztével a csekefalvi polgári zenekar eljátszotta a »Hymnust«, melynek alhangzása után Kovács István, mint espereshelyettes üdvözölte a hiveket és szeretetökbe, jóindulatukba ajánlotta az új lelkészt, végül pedig az új lelkésznek ünnepélyesen átadta a templom kulcsait. Erre az új lelkész és végül a hives nevében, Elek György tanító beszélt igen ügyesen és hatásosan. Az egyház ingó vagyonának és hivatalos könyveinek átadása után, a lelkészi lakban ebéd volt, melyet az új lelkésznek szerető édes apja, Bedő András bikafalvi lelkész adott. Ugy a beiktató ünnepélyen, mint az ebédnél több pap (köztük unitárius is) és tanító vett részt. Adjon Isten az új lelkésznek szerencsét és sikeres munkálkodást. (Egy jelen volt.)

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház deczember 6-án d. u. 5 órakor a kollegium tornacsarnokában tartotta második egyházi estélyét. A rendezők a következő érdekes tárgysorozatot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: »Mint a szép hives patakra« 1. vers. 2. Megnyitó. 3. Szavalt: Nosz Ilonka. 4. Zongora játék: Varró Berta. 5. Felolvasás »Az üdvösség útja (Folyt.)

tartotta Vajda Ferencz ref. pap. 6. Énekelt Já-nossy Ilona. 7. »Judás« Várady Antaltól, szavalta Paál Lajos 8. g. o. tanuló. 8. Zárszó. 9. A gyülekezet éneke. Belépés ingyenes volt. Kegyes adományokból a temetőkereti szegények részére 23 k. 27 fillér gyűlt be. Rendezők voltak: Szakács Károlyné és Madarász Veronika.

A damosi ev. ref. olvasó- és dalegyesület — mint onnan írják — f. hó 6-án tartotta az első nyilvános felolvasó estélyét az áll. isk. helyiségében esti 6 órakor. Az estély főpontját Vajda Ferencznek »A református hitvallás védelme a baptismus ellen« című igazán szépen és a nép értelmi fokához mérten megírt s a »Vasárnap«-ban megjelent tárczasorozata képezte, melyet az egyesület vezetője Mezei Mihály áll. tanító olvasott fel. Az igen szép számmal megjelent hallgatóság ékes figyelemmel kísérte a felolvasást, mely mély és kedvező hatást gyakorolt. Az egyesület különben hetenként háromszor tart összejövetelt nov. 19-től kezdve. Ez alkalommal is ketten jelentkeztek az egyesület tagjává.

Mai képünkhöz.

A »Vasárnap« olvasóinak a budai szabadság szobrot mutatjuk be. A nagy idők emlékét, az ország minden részében, már szobrok hirdetik, hogy a késő unokák se feledjék el azt a nagy küzdelmet, melyen a magyar 1848-ban keresztül ment. A budai honvéd szobor egyike a legszebbeknek. Emlékeztessen és tanítson ez a szobor is a honszeretetre.

Vegyes hírek.

Tisza Kálmán arczképének leleplezése. Temes megye közgyűlési termében vasárnap leleplezték le ünnepiesen Tisza Kálmán volt miniszterelnök arczképét, amelyet a temes megyei szabadelvűpárt megbízásából Ferenczy József festett. az ünnepélyre a szabadelvűpárt tagjai is nagy számban jelentek meg.

Az alkohol ellen. Budapesten az alkohol-ellenes egyesület, mely azt a nemes czélt tűzte ki maga elé, hogy minden uton-módon gátat vessen az alkohol pusztításának, elhatározta, hogy a tél folyamán minden nagyobb gyárban előadást rendez, amelyeknek kizárólag az lesz a tárgya, hogy a néppel megismertesse az alkohol élvezetének rettenetes pusztító hatását. Az előadásokra számos neves orvosdoktor vállalkozott s a rendezésben dr. Stein Fülöp buzgólkodik, akit legutóbb bizott meg a belügyminiszter az ügy tanulmányozásával. Az előadások egyelőre az úpesti gyárakban lesznek s az elsőt a múlt szombaton tartották meg a juttagyárban este 6 órakor. Másfelé sem ártana a pálinka romboló hatásáról minél többet beszélni. A téli esték erre nagyon is alkalmasak.

Hatvan milliós örökség. Berlinben nemrégiben meghalt egy bankár, aki hatvan millió fo-

rintot kitevő vagyonát magyarországi rokonaira hagyta. Az elhunyt fiatal korában kivándorolt Magyarországból, Berlinbe került, ahol szorgalma és munkája által óriási vagyont szerzett. Felesége, gyermekei időközben elhaltak és így történt meg, hogy magyarországi rokonai, — akik nagybátyjukat régen halottnak hitték, — jutnak a milliókhoz. Szögyény-Marich László, Ausztria-Magyarország berlini nagykövete arról értesítette Detrich Endre tenkei ügyvédet, aki viszont a többi, Fehér megyében élő rokonaival közölte az »örömhirt.« Az egyik boldog örökös már Berlinben is van, a hol egy előkelő ügyvédet bizott meg az örökösödési ügy lebonyolításával.

Budapest ez év nov. végéig 3.873,731 kor. 39 fillérrel kevesebb adó folyt be, mint az előző évben.

A kártya asztal mellől a bolondok házába. Budapest a bácskai nábob, Dungyerszky egy éjjel háromszázezer koronát vesztett. Ezen összeget, mert pénz akkor nem volt annyi nála, nem tudta kifizetni. Másnap azonban a vesztes nábob egyenesen a tébolydába ment.

A boldogságból — a halálba. Könnyekig megható eset történt Nagybecskereken. Egy odaváló 29 éves pénzügyigazgatósági számtiszt, Marsall István régóta szeretett egy szép fiatal leányt. Az eljegyzésnek azonban útját állotta az a körülmény, hogy Marsall még nem volt kinevezett számellenőr s azért az eljegyzést elhalasztották addig, míg Marsall megkapja a számellenőri állást, melynek jövedelméből feleségével együtt megélhessen. A várva-várt boldogság helyett azonban rettenetes csapás látogatta meg a kis családot. November elején a leány szülei házimulatságot adtak, amelyen Marsall is részt vett. A vig mulatság azonban szomorú véget ért, mert a vőlegény a mulatságon meghült s november 21-én tüdőgyulladásban meghalt. A hivatalos lap nyolcz nappal halála után hozta a tragikus véget ért fiatal ember ellenőrré való kinevezését. A városban a le-sújtó eset általános részvétet keltett.

Gyujtogatások. Magyarhermány és Száldobos községekben közelebről tüzeset fordult elő, s mind a két helyen gyujtogatást állapítottak meg a tűz keletkezési okául. Első helyen a Német Lajos (fekete) csüre és takarmánya égett el s a kárt 1160 koronára becsülték. Utóbbi helyen pedig Demeter József és Benke Mózes közös csürös kertjében égett el nagyobb mennyiségű takarmány. A gonosz embernek cselekedetei is gonoszak.

Gyilkosság Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyt közelebről egyik éjjel Kertész Rajmond ottani pékmester sütőházában hirtelen meghalt Orbán Péter péksegéd, ki éjjeli szállásra tért oda be. — Orbán holttestén külérőszak nyomai mutatkoztak, miért a kir. ügyészség elrendelte Orbán hullájának a felboncolását. A vizsgálat minden kétséget kizárólag megállapította, hogy Orbánt megfojtották. Azon éjszaka két percz áruló legény hált még ott. De, hogy mi okból történt a gyilkosság és azt ama két legény követte-e el: mély titok. Orbán gyenge, beteges ember volt; pénze pedig egyáltalán nem volt.

Mese Eitel Frigyesről. Az egész európai sajtót bejárta az a képtelen hír, hogy a német császár fia, Eitel Frigyes a magyar trón örököse lett. Ezt a hirt sok oldalról megczáfolták ugyan, mégis állandóan terjesztik. Közelebb egy amerikai ujság azt írja, hogy a herczeg képét nagy mennyiségben szállítják Magyarországba, hol az emberek szivesen veszik, s hogy a herczeg szorgalmasan tanul magyarul. Erre csak annyit jegyzünk meg, hogy mi még egy ilyen képet sem láttunk.

Halottrabló leányok. Három elvetemedett leányt tartóztatott le a rendőrség Ujpesten. Állatias tette vetemedtek Starcsék Róza, Kopányi Teréz és Hipiskovics Erzsébet, akik az ujpesti temetőben kiraboltak négy sirt. A rendőrség rájött a három jó madár lelketlen rablására és ezért le-tartóztatta őket.

A „Vasárnap“ szeretet munkája.

Zedwitz Olivia grófnő, lapunk buzgó olvasója, jövő évi előfizetésének kapcsán 4 koronát küldött szerkesztőségünkhöz, azon kijelentéssel, hogy ezt legjobb belátásunk szerint használjuk föl. Tudatjuk a nemes grófnővel, hogy két koronát elküldöttünk Zsigmond Károly hosszufalusi körlelkész atyánkfiahoz, hogy körlelkészessége területén egy szegény (lehetőleg árva) gyermeknek adja karácsoni ajándéku. A másik két koronát pedig előjegyeztük *dobó* leányegyházunk jövő félévi előfizetésére, mely egyházunkba, ez év-folyamán is, ilyen úton járt a »Vasárnap.« Fogadja a nemes grófnő e helyen is hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1903. decz. 9. Vajda Ferencz.

A szerkesztő postája.

Z. O. Grófnő. Asch. (Csehország). Szives küldeményét köszönettel vettük. 4 koronát előjegyeztünk a jövő évre. A másik négy koronával a »Vasárnap« szeretet munkájában számolunk el.

L. G. M.-Kályán. A küldött előfizetéseket a jövő évre könyveltük el. Azonban, ugy egyháza, mint a pátrónusok részére decz. 1-től megindítottuk a lapot. Szives buzgóságát köszönjük.

Egy nőbarát. Székelykeresztur. Az egy koronát kaptuk. Ha már nem óhajtja, hogy a lapot becses czimére küldjük: ugy, kérjük, nevezzen meg egy szegény, de buzgó református családot akár ottan, akár máshelyt, hogy annak a czimére 1904. első negyedében küldhessük. Ez a »Vasárnap« terjesztésének egyik módja. Versét ide iktatjuk:

Ingyen szerzett vagyon,
Sohase szerencsés,
Szerezd igazsággal,
Hogy mennyben részes légy.
Az igazság utja,
Keskeny ösvényen jár,
Vigyázz, hogy az utról
Le ne tántorodjál.

Szöcs János. Csikescsú. A küldött 4 koronát 1904-re előjegyeztük.

Sz. K. A.-Siménfalva. Buzgóságodat a »Vasárnap« érdekében köszönöm. Vajha, kellő eredménye is lenne. A mutatószámokat elküldöttem. (Jak. II, 14. 17. 18.)